

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний технологічний університет

Кафедра фінансів і кредиту

Програма

фахових вступних випробувань для здобуття ступеня “Спеціаліст”
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на основі ступеня “Бакалавр”

Житомир

2016

Зміст

1. Вступ	3
2. Теми для підготовки до складання фахових вступних випробувань при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”	4
1. Банківська система.....	4
2. Бюджетна система.....	4
3. Податкова система.....	4
4. Страхування (Страхові послуги).....	5
5. Фінансовий ринок.....	5
3. Зразок тестових завдань фахових вступних випробувань при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”	6
4. Структура екзаменаційної картки та порядок оцінювання.....	7
5. Таблиця переведення тестових балів, отриманих учасниками фахових вступних випробувань в рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)	7
6. Зразок бланка результатів фахових вступних випробувань при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”	8
7. Рекомендована література	9

1. Вступ

Глобалізація фінансового середовища є однією із суттєвих рис сучасної світової економічної системи. Динамічне зростання кількості страхових і фінансових компаній, фондових і товарних бірж, банківських і небанківських інститутів потребує наявності в Україні фахівців, які б могли на високому професійному рівні організувати їх діяльність, вести наукові дослідження у фінансовій сфері та надавати обґрунтовані рішення щодо вирішення актуальних фінансових проблем.

Фахівці-фінансисти, які б відповідали зазначеним вимогам, повинні мати не лише кваліфікаційний рівень бакалавра, але й спеціаліста. Такий рівень освіти можливий у межах ступеневої освіти, де є можливість варіативності професійної, фундаментальної, гуманітарної підготовки та індивідуального творчого підходу до навчання студентів.

З метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої характеристики після завершення навчання на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників-бакалаврів здійснюється атестація з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики: захист бакалаврської роботи та складання комплексного державного екзамену з загальноекономічної підготовки та складання фахових атестаційних випробувань при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”.

Фахові вступні випробування при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст” складаються з дисциплін професійно-орієнтованої підготовки (Банківська система, Бюджетна система, Податкова система, Страхові послуги та Фінансовий ринок).

2. Теми для підготовки до складання фахових вступних випробувань при прийомі на навчання та здобуття ступеня "Спеціаліст"

1. Банківська система

1. Порядок створення й організація діяльності комерційного банку.
2. Ресурси комерційних банків, їх формування та прогнозування.
3. Операції комерційних банків з організації розрахунків і обслуговування платіжного обороту підприємств і організацій.
4. Основи організації банківського кредитування.
5. Операції банків з вексями.
6. Фондові операції комерційних банків.
7. Інвестиційні банківські операції.
8. Обслуговування комерційними банками зовнішньоекономічної діяльності підприємств та організацій.
9. Послуги комерційних банків.
10. Організація грошово-кредитного регулювання.

2. Бюджетна система

1. Сутність, призначення та роль бюджету держави.
2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи в Україні.
3. Бюджетний процес та його учасники.
4. Система доходів Державного та місцевих бюджетів.
5. Система видатків Державного та місцевих бюджетів.
6. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та управління.
7. Видатки бюджету на соціальний захист населення.
8. Планування та фінансування видатків на освіту.
9. Планування та фінансування видатків на охорону здоров'я.
10. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

3. Податкова система

1. Сутність та види податків.
2. Механізм функціонування податкової системи України.
3. Податок на прибуток підприємств.
4. Податок на доходи фізичних осіб.
5. Податок на додану вартість.
6. Акцизний податок.
7. Мито.

8. Фіксований сільськогосподарський податок.
9. Плата за ресурси та послуги.
10. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
11. Місцеві податки та збори.

4. Страхування (Страхові послуги)

1. Поняття страхування.
2. Термінологія та класифікація у страхуванні.
3. Страхові ризики та їх оцінка.
4. Страховий ринок та регулювання страхової діяльності.
5. Страхова організація, основи її діяльності.
6. Актуарні розрахунки, показники страхової статистики.
7. Страховий тариф, методи його розрахунку.
8. Особисте страхування.
9. Майнове страхування.
10. Страхування відповідальності.
11. Перестрахування та страхування.
12. Доходи, витрати та прибуток страховика.
13. Фінансова надійність страхових компаній.

5. Фінансовий ринок

1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці
2. Регулювання фінансового ринку
3. Фінансові посередники
4. Процентні ставки та їх структура
5. Ризик і ціна капіталу
6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів
7. Ринок пайових цінних паперів
8. Ринок похідних фінансових інструментів
9. Грошовий ринок і ринок банківських позик
10. Валютний ринок
11. Фондова біржа та біржові операції
12. Фундаментальний і технічний аналіз

**3. Зразок тестових завдань фахових вступних випробувань
при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ**

«Затверджую»
В.о. ректора ЖДТУ, д.е.н., проф.

Затверджено на засіданні атестаційної комісії,
протокол № 10 від 22 лютого 2016 р.
Голова атестаційної комісії, д.е.н., проф.

_____ Євдокимов В.В.

_____ Виговська Н.Г.

“ _____ ” _____ 2016 р.

“ _____ ” _____ 2016 р.

ПИСЬМОВЕ ТЕСТУВАННЯ

**при прийомі на навчання та здобуття ступеня спеціаліст
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Варіант № _____

№ п/п	Текст завдання	Варіанти відповідей
1-й рівень складності		Правильна відповідь – 2 бали
1.	Показник, що лежить в основі планування видатків лікарні на харчування і медикаменти:	А. ліжко; Б. одиниця медичного персоналу; В. лікарська посада; Г. ліжко-день; Д. лікарська посада та ліжко-день
2-й рівень складності		Правильна відповідь – 4 бали
2.	А. Сукупність державного та місцевих бюджетів	1. бюджетний процес
	Б. План формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду	2. Бюджетні асигнування
	В. Регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства	3. Бюджет
		4. Бюджетний регламент
		5. Звітний період
	6. Бюджетна система	А. а-6, б-3, в-1; Б. а-1, б-2, в-4; В. а-4, б-1, в-2; Г. а-4, б-1, в-3; Д. а-5, б-1, в-6.
3-й рівень складності		Правильна відповідь – 6 балів
3.	Страховий тариф становить 0,5 грн. зі 100 грн. страхової суми. А страхова сума за договором страхування – 1 млн. грн. За дотримання правил пожежної безпеки страховик надає страхувальникові знижку 5 %. Визначити загальну суму страхового внеску.	А) 4750,0 грн. Б) 750000, грн. В) 500000грн. Г) 50 грн. Д) 1000000 грн.

4. Структура екзаменаційної картки та порядок оцінювання

Екзаменаційні картка складається з 50-ти тестових завдань, по питанням з дисциплін “Банківська система”, “Бюджетна система”, “Податкова система”, “Страхові послуги” та “Фінансовий ринок”, внесеним в програму.

Правильно вирішене тестове завдання 1 рівня складності оцінюється в 2 бали, 2 рівня складності в 4 бали та 3 рівня складності в 6 балів. Результати фахового вступного випробування оцінюються за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів.

У разі наявності виправлень відповідь не зараховується.

Рекомендованими на зарахування до Житомирського державного технологічного університету за ступенем спеціаліста можуть бути вступники, які набрали не менше 124 балів по фахових вступних випробуваннях.

5. Таблиця переведення тестових балів, отриманих учасниками фахових вступних випробувань в рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)

<i>Тестовий бал</i>	<i>Бал 100-200</i>	<i>Тестовий бал</i>	<i>Бал 100-200</i>	<i>Тестовий бал</i>	<i>Бал 100-200</i>	<i>Тестовий бал</i>	<i>Бал 100-200</i>
0	100	13	126	26	152	39	178
1	102	14	128	27	154	40	180
2	104	15	130	28	156	41	182
3	106	16	132	29	158	42	184
4	108	17	134	30	160	43	186
5	110	18	136	31	162	44	188
6	112	19	138	32	164	45	190
7	114	20	140	33	166	46	192
8	116	21	142	34	168	47	194
9	118	22	144	35	170	48	196
10	120	23	146	36	172	49	198
11	122	24	148	37	174	50	200
12	124	25	150	38	176		

**6. Зразок бланка результатів фахових вступних випробувань
при прийомі на навчання та здобуття ступеня “Спеціаліст”**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ**

БЛАНК РЕЗУЛЬТАТІВ

**фахових вступних іспитів для вступу на навчання та здобуття ступеня
спеціаліст за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

“ ___ ” _____ 20__ р. (шифр) Варіант № _____

<i>№ тестового завдання</i>	<i>Варіант відповіді</i>	<i>Кількість отриманих балів (заповнюється членами комісії)</i>	<i>№ тестового завдання</i>	<i>Варіант відповіді</i>	<i>Кількість отриманих балів (заповнюється членами комісії)</i>
1.			26.		
2.			27.		
3.			28.		
4.			29.		
5.			30.		
...			...		
...			...		
...			...		
25			50		
Загальна кількість балів					

Виправлення не допускаються

Кількість набраних балів _____
(сума прописом)

Голова атестаційної комісії _____ проф. О.М. Петрук

Члени атестаційної комісії:

_____ доц. Дячек С.М.

_____ доц. Довгалюк В.В.

_____ доц. Лебедзевич Я.В.

Секретар атестаційної комісії _____ Прохорчук Н.О.

7. Рекомендована література

1. Александрова М.М. Страхування: Навчально-методичний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 184с.
2. Александрова М. М. Страхування: Навчально-методичний посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 208 с.
3. Балюк В., Яцура А. Довгострокове кредитування інвестиційних проектів // Банківська справа. – 2005. – № 1. – С. 54.
4. Банківські операції. Курс лекцій (з грифом МОНмолодьспорту). Петрук О.М., Мошенський С.З., Новак О.С. Житомир, ЖДТУ. – 2011. – 568 с.
5. Белінська Я. Можливості і наслідки валютно-фінансової лібералізації в Україні // Вісник НБУ. – 2006. – № 1. – С. 28.
6. Берніков В. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у 2005 році // Вісник НБУ. – 2006. – № 2. – С. 5.
7. Бридун Є.С. Моделювання страхового механізму компенсації еколого-економічних збитків. – Х.: Вид-во “Форт”, 2004. – 256 с.
8. Буряк П.Ю., Беркита К.Ф., Ярема Б.П. Податкова система: теорія і практика застосування активних методів навчання: Навчальний посібник. – К.: ВД Професіонал, 2004.
9. Буряченко А.Є. Короткострокові позички як інструмент оперативного бюджетного регулювання // Фінанси України. – 2010. – № 3. – С. 22-29.
10. Бухгалтерський податковий облік. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит” / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, к.е.н., доц. С.Л. Берези. – 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ЖДТУ, 2004.
11. Бюджетний кодекс України.
12. Вахненко Т.П. Особливості формування державного боргу та управління його складовими в період фінансової кризи// Фінанси України. – 2009. – № 6. – С.14-28.
13. Власенко О.О. Розвиток українського ринку депозитів для фізичних осіб // Фінанси України. – 2006. – № 3. – С. 74.
14. Гайда Н. Капіталізація українських банків як показник інвестиційного клімату в країні // Банківська справа. – 2005. – № 5. – С. 61-66.
15. Гладких Д. Доходи й витрати як складові ціни банківських послуг // Вісник НБУ. – 2006. – № 3. – С. 24.
16. Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.: Кондор, 2003. – 208 с.
17. Гусакова О.С. Податковий облік: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
18. Делас В.А. Неторговельні валютні операції комерційних банків // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С. 135.

19. Делас В.А. Місце комерційних банків у системі валютного контролю // *Фінанси України*. – 2004. – № 5. – С. 151.
20. Дзюблюк О. Ринок банківських послуг: теоретичні аспекти організації і стратегія розвитку в Україні // *Банківська справа*. – 2005. – № 3. – С. 40.
21. Дмитренко М.Г., Потлатюк В.С. Кредитування і контроль: Навчально-методичний посібник (у схемах і коментарях). – Кондор, 2005. – 296 с.
22. Другов О. Необхідність та шляхи створення в Україні спеціалізованих банків // *Банківська справа*. – 2005. – № 4. – С. 47.
23. Дьяченко Я.Я. Теоретико-методологічні основи забезпечення цільового використання бюджетних коштів // *Фінанси України*. – 2010. – № 2. – С. 13-26.
24. Жибер Т.В. Удосконалення процесу бюджетування в Україні // *Фінанси України*. – 2009. – № 8. – С. 76-81.
25. Жукова Н. Особливості кредитування комерційними банками суб'єктів господарювання в Україні // *Банківська справа*. – 2005. – № 2. – 65-72.
26. Журавльова Ю.Ю. Сутність платоспроможності підприємства // *Фінанси України*. – 2006. – № 1. – С. 116.
27. Кириленко В. Депозитна політика комерційного банку // *Банківська справа*. – 2005. – № 2. – С. 29.
28. Климова О.О. Аналіз прибутковості комерційних банків України // *Фінанси України*. – 2005. – № 3. – С. 112.
29. Ковальчук К., Вишнякова І., Вишнякова В. Цінова політика банків України за процентними операціями: стан, ефективність, чинники впливу // *Банківська справа*. – 2009. – № 5. – С. 51-64.
30. Комашко О., Баженова Ю. Моделювання очікувань інфляції в Україні // *Банківська справа*. – 2009. – № 4. – С. 82-86.
31. Кривоног О.Л. Банківське кредитування малих підприємств // *Фінанси України*. – 2005. – № 8. – С. 101.
32. Кротюк В., Міщенко В. Еволюція підходів до оцінки капіталу в Базельських угодах // *Банківська справа*. – 2005. – № 4. – С. 3.
33. Кудряшов В. Системне дослідження проблеми координації монетарної та бюджетної політики // *Банківська справа*. – 2009. – № 4. – С. 91-94.
34. Кузнецов О. Інфляційне таргетування як механізм стабілізації цін у Великій Британії // *Банківська справа*. – 2009. – № 6. – С. 40-50.
35. Лебедзевич Я.В. Проблемні аспекти порушень в сфері оподаткування та заходи щодо їх виявлення // *Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки*. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – № 2 (48). – 244 с.
36. Лебедзевич Я.В. Податкова система: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Я.В. Лебедзевич. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 272 с.

37. Литвицький В. Платіжний дисбаланс // Банківська справа. – 2009. – № 4. – С. 3-11.
38. Лук'янов В. Розвиток міжнародних платіжно-розрахункових відносин та їх вплив на платіжні системи в Україні // Банківська справа. – 2010. – № 2-3. – С. 86-94.
39. Лук'янов В. Платіжна система України: її складові та принципи формування // Банківська справа. – 2009. – № 4. – С. 87-90.
40. Лютий І. Сучасне банківництво – запорука ефективного розвитку економіки України // Банківська справа. – 2010. – № 1. – С. 91-94.
41. Лютий І.О., Кривцов О.О. Досвід індивідуального прибуткового оподаткування в США // Фінанси України. – 2009 - № 9. – С. 12-25.
42. Масловська Л.Ц., Абрамова І.В., Недільська Л.В. Операції факторингу в управлінні дебіторською заборгованістю сільськогосподарських підприємств // Фінанси України. – 2010. – № 6. – С. 100-107.
43. Машина Н.І. Міжнародне страхування: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
44. Мельник В.М., Мельник М.М. Податок на нерухоме майно: фіскально-адміністративні проблеми запровадження в Україні // Фінанси України. – 2008 - № 3. – С. 61-67.
45. Методичні вказівки з інспектування банків “Система оцінки ризиків”: Затверджено постановою Правління НБУ № 104 від 15 березня 2004 р.
46. Міжнародні фінанси: Підручник / За ред. О.І. Рогача. – К.: Либідь, 2003. – 784 с.
47. Міщенко С. Методологічні та практичні аспекти планування і прогнозування виготовлення та випуску в обіг готівки // Банківська справа. – 2010. – № 2-3. – С. 24-23.
48. Мошенський С.З. Еволюція векселя. – К.: ТОВ “ПоліграфКонсалтинг”, 2005. – 432 с.
49. Науменкова С.В., Буй Т.Г. Використання структурованих цінних паперів для фінансування корпорацій в Україні // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 89-101.
50. Нідзельська І. Валютна політика: основні етапи та особливості її реалізації в Україні // Банківська справа. – 2009. – № 4. – С. 12-18.
51. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для ВНЗ / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2006. – 388 с.
52. Озель Д. Акредитив у сучасній практиці господарювання // Банківська справа. – 2005. – № 3. – С. 76.
53. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система: Підручник. 3-тє видання, виправлене і доповнене / За загальною редакцією С.М. Онисько. – Львів: “Магнолія Плюс”; видавець СПД ФО “В.М. Піча”, 2005.

54. Павлюк К.В., Кажан В.А. Діяльність іноземних комерційних банків в Україні: тенденції та проблеми // Фінанси України. – 2006. – № 6. – С. 143.
55. Паливода К. Зовнішні валютні запозичення – інвестиційне джерело чи перешкода на шляху інвестиційного процесу? // Банківська справа. – 2009. – № 6. – С. 31-39.
56. Паливода К. Капітальні інвестиції: фінансово-економічна сутність та форми прояву // Банківська справа. – 2009. – № 3. – С. 46-55.
57. Пересада А.А., Майорова Т.В. Управління банківськими інвестиціями: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 388 с.
58. Петрик О., Ніколайчук С. Теоретико-концептуальні основи таргетування інфляції // Банківська справа. – 2009. – № 2. – С. 3-12.
59. Петрук О.М., Виговська Н.Г. Концептуальні підходи до сутності грошей в постіндустріальній економіці // Вісник НБУ. – 2010. – № 7. – С. 40-44.
60. Петрук О.М., Новак О.С. Банківські операції: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – 147с.
61. Пліса В.Й. Страхування: Навч.посібн. – К.: Каравела, 2005. – 392 с.
62. Погребна В. СЕМП НБУ: міжбанківські розрахунки у 2005 році // Вісник НБУ. – 2006. – № 2. – С. 26.
63. Податковий кодекс України вид 02.12.2010 № 2755-VI.
64. Поздняков О.І. Особливості банківського регулювання та нагляду в країнах з перехідною економікою // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 101.
65. Пошивалов В., Лапушкіна С. Вплив глобалізації на механізм та характер банківської діяльності // Банківська справа. – 2005. – № 5. – С. 83-87.
66. Пройда-Носик Н.Н., Петришинець Л.В. Управління вартістю і структурою капіталу підприємства як елемент фінансової безпеки // Фінанси України. – 2010. – № 6. – С. 117-124.
67. Розвиток фінансів в умовах відкритої економіки: : Колективна монографія [за ред. проф. О.М. Петрука]. – Ж.: ЖДТУ, ПП “Рута”, 2012. – 416 с.
68. Старовойт К.І. Визначення сутності інвестиційної діяльності комерційних банків // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С. 151.
69. Страхування: Навчальний посібник (з грифом МОНмолодьспорту) Александрова М.М., Петрук О.М., Уллубієва К.К. Житомир, ЖДТУ 2011. – 184 с.
70. Таряник О.М., Тітенкова М.В. Кредитування підприємств міжнародними фінансово-кредитними інститутами // Фінанси України. – 2006. – № 7 – С. 50-58.
71. Теоретико-організаційні засади податкового контролю // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – № 2 (52).
72. Терещенко О.О., Волошанюк Н.В. Фінансові доміанти реструктуризації підприємств // Фінанси України. – 2009. – № 4. – С. 82-90.

73. Толкачов С. Картки НСМЕП: зручність, безпечність, перспектива // Вісник НБУ. – 2006. – № 1. – С. 54.
74. Турило А.М. Оцінка вартості підприємства в системі фінансово-економічної стратегії його розвитку // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 95-100.
75. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 320 с.
76. Фінансовий менеджмент: Підручник / Під ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2005. – 536 с.
77. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник / За ред. д.е.н. проф. А.М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.
78. Чайковський Я. Сучасний стан та перспективи розвитку банківського кредитування // Банківська справа. – 2005. – № 2. – С. 36.
79. Швайка М. Світова фінансова криза: причини виникнення та шляхи подолання // Банківська справа. – 2009. – № 6. – С. 3-9.
80. Шевченко Р.І. Кредитування і контроль: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 183 с.
81. Шевченко О., Червяченко Є. Ринок корпоративних облігацій України: стан та проблеми розвитку // Банківська справа. – 2005. – № 4. – С. 37.
82. Шелудько Н.М. Іноземний капітал у банківському секторі України: проблеми і наслідки // Фінанси України. – 2006. – № 7. – С. 79-86.
83. Юшко С.В. Організація міжбюджетних відносин в Україні: стан, проблеми і перспективи // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С.86-97.

*Голова фахової атестаційної комісії,
професор кафедри фінансів і кредиту ЖДТУ,
д.е.н., професор*

О.М. Петрук